

Tehnike in oblike mednarodnega poslovanja - UPEŠ

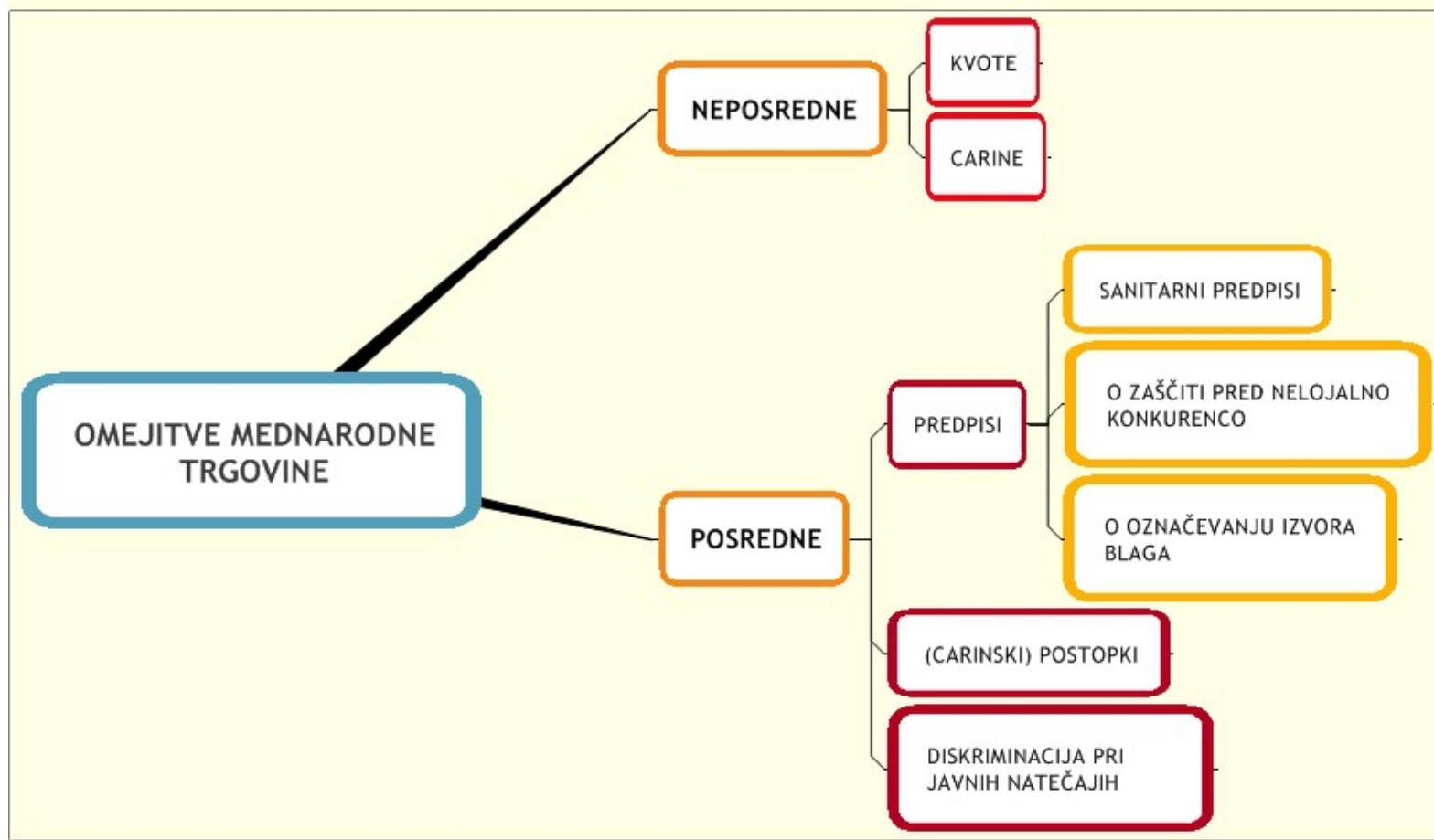
Vaje 2

***Oblike uravnavanja MT in pregled zakonodaje
s področja carin***

Potek in namen vaj

- **Oblike uravnavanja mednarodne trgovine:**
 - carine in njihovo delovanje
 - druge posredne omejitve uvoza
 - količinske omejitve uvoza
 - izvozne premije in subvencije
- **Pregled zakonodaje:**
 - Zakon o carinski službi (ZCS-1; ZCS-1A)
 - Carinski zakonik Evropske skupnosti
 - Zakon o izvajanju carinskih predpisov Evropske skupnosti (ZICPES)

Oblike uravnavanja mednarodne trgovine

Opredelitev in vrste carin

- Carina je znesek v domači valuti, ki ga država pobere od lastnika blaga pri njegovem prevozu oziroma prenosu čez državno mejo (Trošt, 1998).
- Učinki carin:
 - zaščitni učinek: carina ščiti domače gospodarstvo
 - fiskalni učinek: carina ima vpliv na državni proračun (danes manjši pomen)
- Vrste carin:
 - po smeri gibanja blaga: uvozne, izvozne, tranzitne
 - po načinu obračuna: vrednostne oz. ad valorem, količinske oz. specifične in kombinirane.

Pregled zakonodaje na področju carin

- Zakon o carinski službi (ZCS-1; ZCS-1A)
- Carinski zakonik Evropske skupnosti
- Zakon o izvajanju carinskih predpisov Evropske skupnosti (ZICPES)

Zakon o carinski službi – ZCS-1, ZCS-1A

- Zakon ZCS-1A je stopil v veljavo 20.5.2004 (dopolnjuje starejši zakon ZCS-1).
- Zakona urejata in **opredelujeta naloge in organizacijo carinske službe**, pooblastila, zbiranje, varstvo in zavarovanje podatkov, posebnosti disciplinske in odškodninske odgovornosti ter prekrške.
- Območje uporabe: ozemlje RS.

Zakon o carinski službi – ZCS-1, ZCS-1A

Naloge carinske službe opravlja Carinska uprava RS:

- opravljanje carinskega in trošarinskega nadzora;
- izvajanje carinske in trošarinske kontrole;
- opravljanje kontrole vnosa in iznosa domačih in tujih plač. sredstev;
- pobiranje uvoznih, izvoznih dajatev ter trošarin in drugih dajatev;
- kontrola vnosa, iznosa in tranzita blaga, za katero so predpisani posebni ukrepi;
- kontrola prehajanja oseb čez državno mejo na mejnih prehodih;
- druge naloge.

Organizacija carinske službe:

- Generalni carinski urad (v Ljubljani):
- Carinski uradi – območne org. enote uprave: Ljubljana, Koper, Sežana, Nova Gorica, Jesenice, Murska Sobota, Celje, Maribor, Brežice ter Dravograd
- Izpostave – notranje org. enote carinskih uradov.

Organizacija carinske službe

CARINSKA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

CARINSKI URADI / IZPOSTAVE po 01.05.2004

Carinski zakonik Evropske skupnosti

- **Določa carinske predpise, sprejete na ravni EU**, ki se uporabljajo v trgovini med članicami EU in tretjimi državami.
- **Izvaja se enotno na celotnem carinskem območju Skupnosti** razen, če mednarodne konvencije, običajna praksa ali avtonomni ukrepi skupnosti ne določajo drugače.

Carinski zakonik Evropske skupnosti

Pomen nekaterih izrazov:

- **Oseba s sedežem v Skupnosti:** ima prebivališče v Skupnosti (fizična oseba) oziroma ima registriran sedež v Skupnosti (pravna oseba in združenje oseb).
- **Carinski urad:** urad, kjer je možno izvajati formalnosti, določene s carinskimi predpisi.

Carinski zakonik Evropske skupnosti

- **Carinski status:** skupnostno ali neskupnostno blago.
- **Skupnostno blago:**
 - v celoti pridobljeno ali proizvedeno na car. območju Skupnosti in ne vsebuje uvoženega blaga;
 - pridobljeno ali proizvedeno na car. območju Skupnosti bodisi iz uvoženega blaga, bodisi iz uvoženega in ne-uvoženega blaga;
 - uvoženo iz tretjih držav in sproščeno v prost promet.
- **Neskupnostno blago:** vse kar ni skupnostno blago. Blago pridobi ta status, ko zapusti car. območje Skupnosti.

Carinski zakonik Evropske skupnosti

- **Carinski dolg:** obveznost osebe, da plača **uvozne** (izvozne) **dajatve** v skladu s predpisi Skupnosti.
- **Uvozne dajatve:**
 - carine in druge dajatve z enakim učinkom, ki se plačujejo ob **UVOZU**,
 - kmetijske prelevmane in druge dajatve, ki se plačujejo pri uvozu kmetijskih izdelkov in živil.
- **Carinski dolžnik:** oseba, ki je dolžna plačati **carinski dolg**.
- **Carinska deklaracija:** dejanje, s katerim oseba v predpisani obliki in na predpisan način izrazi voljo dati blago v določen car. postopek.
- **Carinski postopek:** sprostitvev blaga v prost promet; carinski postopki z ekon. učinkom; tranzitni postopek.

Carinski zakonik Evropske skupnosti

- **Deklarant:** oseba, ki izdelava **carinsko deklaracijo** v svojem imenu ali oseba v imenu katere je izdelana car. deklaracija.
Carinsko dovoljena raba ali uporaba blaga: vnos blaga v carinski postopek, vnos blaga v prosto cono ali prosto skladiščenje, uničenje blaga oz. odstop blaga državnim blagajni.
- **Predložitev blaga:** obvestilo car. organu, z namenom uvoza blaga
- **Prepustitev blaga:** dejanje, s katerim car. organ prepusti blago za namene, ki jih določa car. postopek.

Carinski zakonik Evropske skupnosti

Carinski postopek:

1. predložitev blaga - upravičena oseba izpolni in vloži carinsko deklaracijo, s čimer se car. postopek sproži;
2. car. organ sprejme deklaracijo in jo pregleda. Nato pregleda blago oz. odvzame vzorec;
3. v primeru nastanka car. dolga, ga deklarant poravnava;
4. prepustitev blaga - blago pridobi eno izmed carinsko dovoljenih rab oz. uporab. Uvoženo blago pridobi status skupnostnega blaga.
 - sprostitev blaga v prost promet;
 - carinski postopki z ekon. učinkom;
 - tranzitni postopek.
 - itd.

Carinski zakonik Evropske skupnosti

Podlaga za določitev višine uvoznih/izvoznih dajatev in drugih ukrepov trgovinske politike:

- Carinska tarifa Evropske Skupnosti
- Ključnega pomena je **poreklo blaga** – gre za orodje za izvajanje ukrepov zunanjetrgovinske politike. Evropski carinski predpisi določajo dve osnovni vrsti porekla:
 - **nepreferencialno poreklo** (statistično, komercialno), ki ne nudi carinskih ugodnosti
 - **preferencialno poreklo**, ki je povezano s carinskimi ugodnostmi. V okviru pravil, ki določajo preferencialno poreklo pa je treba ločiti med pravili, ki določajo vzajemno preferencialno obravnavo med EU in tretjimi državami in pravili, ki določajo enostransko preferencialno obravnavo s strani EU (npr. za najmanj razvite države).

Carinski zakonik Evropske skupnosti

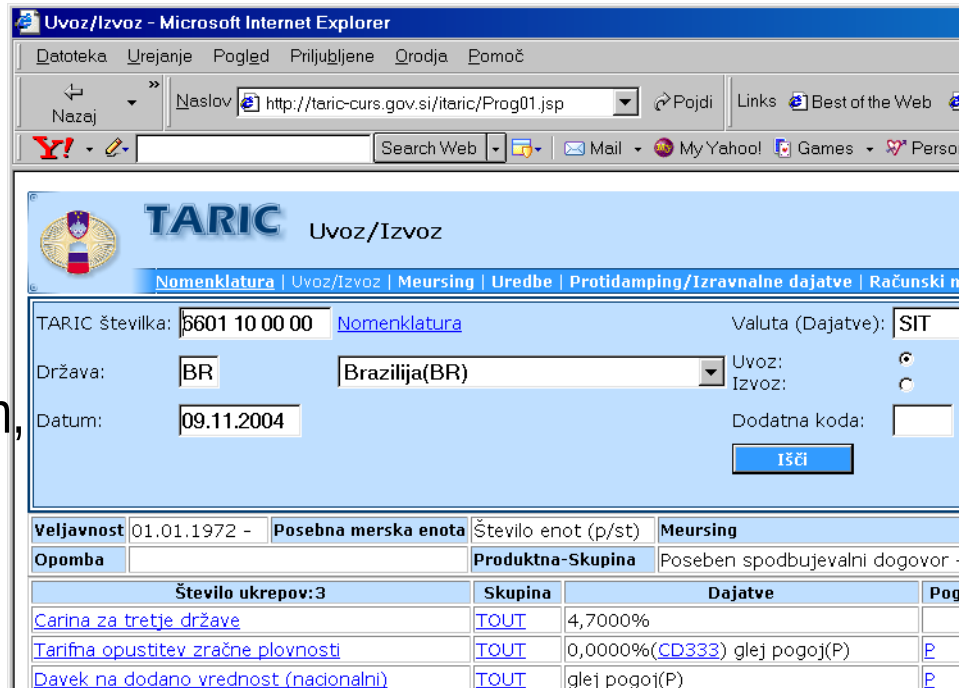
Carinski dolg

- **Nastanek**
- Potrebno je poznati **carinsko vrednost** (transakcijska vrednost): cena, ki jo je potrebno plačati; vsebuje tudi vse stroške in druge izdatke (str. transporta, zavarovanja, embalaže, casa sconti, znižanja cene) v zvezi s prodajo in dobavo blaga do kraja, kjer blago prihaja na car. območje.
- **Carinska stopnja. Glej TARIC!**
- Rok plačila: ne daljši od 10 dni od dneva sporočitve dolžniku
- Odobritev odloga za plačilo car. dolga:
 - znaša maksimalno 30 dni;
 - je pogojena z vložitvijo ustreznega instrumenta zavarovanja (garancijo) s strani vložnika zahtevka.

Kaj je TARIC?

TARIC (Tarif Integre de la Communauté):

- je informacijska baza ki je brezplačno dostopna na internetu;
- vsebuje vse podatke in informacije, ki jih podjetje potrebuje, ko se odloča o uvoznih/izvoznih poslih;
- gre za informacije o carinski stopnji, prepovedih in omejitvah, carinskih kvotah, količinskih omejitvah itd.
- TARIC koda
- <http://taric-curs.gov.si/itaric/Prog.jsp?plang=SL>

Uvoz/Izvoz - Microsoft Internet Explorer

Naslov <http://taric-curs.gov.si/itaric/Prog01.jsp>

TARIC Uvoz/Izvoz

Nomenklatura | Uvoz/Izvoz | Meursing | Uredbe | Protidamping/Izravnalne dajatve | Računski m

TARIC številka: [Nomenklatura](#) Valuta (Dajatve):

Država: Uvoz: Izvoz:

Datum: Dodatna koda:

Veljavnost	Opomba	Številno ukrepov	Skupina	Dajatve	Pog
01.01.1972 -	Posebna merska enota	3	TOUT	4,7000%	
			TOUT	0,0000% (CD333) glej pogoj(P)	P
			TOUT	glej pogoj(P)	P

Carinski zakonik Evropske skupnosti

Vrste carinskih postopkov z ekonomskim učinkom:

- carinsko skladiščenje;
- aktivno oplemenitenje (postopek uvoza zaradi proizvodnje za izvoz); primer izvoza Argete v Turčijo preko proizvodnega obrata v BIH
- predelava pod carinskim nadzorom;
- začasni uvoz blaga;
- pasivno oplemenitenje (začasni izvoz blaga na oplemenitenje).

Carinski zakonik Evropske skupnosti

Tranzitni postopki.

NCTS (New Computerized Transit System):

- je rač. podprt tranzitni sistem članic EU in EFTA;
- ureja področje dovoljenj za poenostavitev trgovanja članic EU s tretjimi državami.
- Osnovni princip NCTS:
 - Podatki o začetnem tranzitu se vnesejo pri uradu odhoda (vnos je ročen ali so podatki pridobljeni v elektronski obliki od glavnega zavezanca).
 - Urad odhoda pošlje glavnemu zavezancu sporočilo o številki deklaracije (MNR) in sporočilo, s katerim mu je dovoljena odprema blaga.
 - Ko pošiljka prispe na namembni urad, ta opravi kontrolo blaga in obvesti odhodni urad.
 - Odhodni urad pa obvesti glavnega zavezanca, o zaključenem postopku tranzita.

Zakon o izvajanju car. predpisov Evropske skupnosti (ZICPES)

- Ureja izvajanje carinskih predpisov Skupnosti, ki dajejo pooblastila državam članicam, da to uredijo v nacionalni zakonodaji
- Ureja zadeve tega področja, ki niso v pristojnosti Skupnosti.

Carinski predpisi Skupnosti:

- Carinski zakonik Skupnosti
- Predpis, ki ureja izvajanje carinskega zakonika
- Predpis, ki ureja statistično nomenklaturo ter skupno carinsko tarifo
- Predpis, ki ureja ukrepe za prepoved sprostitev ponarejenega in piratskega blaga v prost promet.
- Območje uporabe: ozemlje RS. Izjema so posamezne določbe zakona, ki se izvajajo tudi izven območja uporabe.

Zakon o izvajanju car. predpisov Evropske skupnosti (ZICPES)

Pomen nekaterih izrazov:

- **Carinjenje blaga:** vsako uradno dejanje pri predložitvi blaga v carinski postopek ali pri izpolnjevanju formalnosti za ponovni izvoz blaga.
- **Notranja meja:** meja RS z državami članicami.
- **Carinska meja:** meja države članice s tretjimi državami.
- **Tretja država:** država, ki ni država članica.

Zakon o izvajanju car. predpisov Evropske skupnosti (ZICPES)

Pomembnejše določbe:

- Potrdila o nepreferencialnem poreklu izdaja GZS.
- Način **izpolnjevanja carinske deklaracije** določa Minister za finance.

Pogoji za sprejem carinske deklaracije so, da:

- je vložena pri pristojnem carinskem uradu,
- je vložena v času uradnih ur in na uradnih mestih car. organov,
- ne obstajajo prepovedi oz. omejitve za sprejem deklaracije,
- deklaracijo vloži upravičena oseba,
- je deklaracija pravilno izpolnjena in vložena v predpisani obliki,
- so priložene vse potrebne listine.

Zakon o izvajanju car. predpisov Evropske skupnosti (ZICPES)

- Car. urad ugotavlja **odstopanja podatkov ali neizpolnitve pogojev** za določeni car. postopek in to navede v zapisniku.
 - V primeru strinjanja deklaranta se vloži novo deklaracijo.
 - V nasprotnem primeru, deklarant lahko vloži ugovor.
- Zahtevek za izdajo **dovoljenja za poenostavitve v tranzitnem** postopku se vloži pri car. uradu, ki je krajevno pristojen glede na sedež vložnika zahtevka.
- **Odobritev odloga za plačilo car. dolga:** se vloži pri car. uradu, kjer ima vložnik sedež.
- **Zahtevek za povračilo ali odpustitev car. dolga** se vloži pri car. uradu, kjer je bila vložena car. deklaracija.

Kaj je INTRASTAT?

- Je sistem za zbiranje statističnih podatkov o blagovni menjavi med državami članicami EU
- Zavezana so poročati vsa podjetja, katerih skupna blagovna menjava z državami članicami EU je v posamezni smeri gibanja blaga v predhodnem letu presegla vključitveni prag (22,6 mio SIT)
- Na nivoju države je za INTRASTAT odgovoren SURS, ki sodeluje s CURS-om.
- <http://www.stat.si/intrastat.asp>
- <http://carina.gov.si/slov/intrastat/intrastat.htm#1>

Uporabni viri obravnavanega področja

- Carinska uprava RS: <http://carina.gov.si>
- Intrastat: <http://www.stat.si/intrastat.asp>
- Baza za dostop na trg (market access database)
<http://mkaccdb.eu.int/mkaccdb2/indexPubli.htm>
- Evropska zakonodaja:
<http://www.europa.eu.int/eur-lex/en/index.html>